
EUpDate

Nyhedsbrev om EU, uddannelse og beskæftigelse

Nr. 3/2007

Uddannelse **2**

ERA – Et indre marked for forskning?	2
Stor europæisk undersøgelse om sprogkompetencer	3
Statusrapport for Lissabonstrategien for uddannelse	4

Beskæftigelse **5**

Update på grønbogen ommodernisering af arbejdsretten i EU	5
Endelig vedtagelse – Framework agreement on Harassment and Violence at Work	7
'Action plan' for social dialog	7

UDDANNELSE

ERA - Et indre marked for forskning?

Kommissionen fremlagde d. 4. april 2007 grønbogen '[Nye perspektiver på det europæiske forskningsrum](#)', som i EU-jargon kaldes ERA (European Research Area). Planen med ERA er at etablere et europæisk indre marked for forskning, og der fremlægges i grønbogen adskillige forslag, som potentielt kunne få store konsekvenser for forskningen i Danmark.

Grønbogen er, lige som mange andre tiltag på det forskningsmæssige område i øjeblikket, præget af idéen om 'innovationskløften'. Innovationskløften drejer sig om, at vi i Europa er dårligere end vores konkurrenter (USA og Japan) til at indløse patenter og til at få forskningen udmøntet i konkrete resultater.

I politik præsenteres problemer som innovationskløften sjældent uden en tilhørende 'løsning', og det er da også tilfældet her. Kommissionens løsning på innovationskløften er således klar, og har tre felter: 1) erhvervslivet skal involveres mere direkte i forskningen, 2) forskningen skal være mere resultatorienteret, 3) det skal være lettere at omsætte forskning til patenter.

Den slags forslag er der da også flere af i grønbogen. Det mest kontroversielle ved disse er, at gøre universiteters og forskningscentres finansiering afhængig af de resultater, de skaber, ligesom det foreslås, at forskere på alle niveauer skal uddannes i såkaldt Vitek-administration. ('Vitek' er en oversættelse af det engelske S&T-administration (Science&Technology), som blandt andet handler om at håndtere intellektuelle ejendomsrettigheder.)

Grønbogen har også forslag, som tydeligvis er rettet mod at nedbryde barrierer landene imellem for derved at gøre forskningen mere europæisk og mindre national. Disse forslag handler om at øge mobiliteten for forskere i de europæiske lande, at organisere forskningen i klynger og skabe virtuelle forskningsnetværk på tværs af landene, samt at investere i fælles europæiske anlæg for forskningsmæssig infrastruktur.

Tvivlsom jura

Flere steder bevæger Kommissionen sig ind på områder, man med god ret kunne mene, er medlemsstaternes suveræne ansvar. Det er med andre ord tvivlsomt, hvorvidt der er juridisk hjemmel til at gennemføre de fremførte forslag. Dette drejer sig f.eks. om, forslaget om 'mobile pensioner', hvor det foreslås, at forskere, grundet deres særlige korte ansættelsesforhold, skal have mulighed for at overføre deres pensionsordninger landene imellem.

I spørgsmålet om patenter anføres det i grønbogen, at:

*"Da forhandlingerne om EU-patentet er indstillet, undersøger man nu andre muligheder, herunder en forbedring af det nuværende europæiske patentsystem. Målet skulle være en omkostningseffektiv europæisk patentproces, som anerkendes af de andre store patentsystemer i verden og understøttes af en sammenhængende paneuropæisk ordning for tvister"*¹

Hvilket lugter mistænkeligt meget af, at Kommissionen, fordi det demokratiske system er for langsomt - og måske ikke leverer det resultat, man gerne vil have - søger at finde alternative

¹ Kom(2007) 161 endelig, s. 17

løsninger på et spørgsmål, som i øjeblikket diskuteres på højeste politiske niveau, både i medlemsstaterne og i EU.

Europæisk høring

Grønbogen ”Nye perspektiver på det europæiske forskningsrum” Kom(2007) 161 endelig”, udkom d. 4. april 2007, og på baggrund af grønningen har Kommissionen lanceret en online-høring, som løber fra d. 1. maj til d. 31. august 2007.

I grønningen præsenteres 35 spørgsmål organiseret efter 6 emneområder, såkaldte ’kendetegn ved det europæiske forskningsrum’ og i online-høringen uddybes og udvides de 35 spørgsmål. Kommissionen inviterer i grønningen både Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske & Sociale Udvalg og Regionsudvalget til at fremsende deres kommentarer. Desuden opfordres medlemslandene til at igangsætte en bred debat på baggrund af grønningen.

Online-høringen er udformet som et elektronisk spørgeskema, man klikker sig igennem, og hvor man har et begrænset tidsrum (90 minutter) til at besvare hver gruppe af spørgsmål. Spørgsmålene er dog tilgængelige, så man kan forberede sine svar på forhånd. Det er desuden muligt at indsende yderligere kommentarer pr. mail. På grundlag af resultaterne af høringen og en online debat forventer Kommissionen at fremsætte forslag til initiativer i 2008.

Kommissionen forestiller sig, at ERA kunne være en realitet i 2020 – så der er stadig tid til eftertanke.

23. maj/EL

Stor europæisk undersøgelse om sprogkompetencer

Kompetencer i fremmedsprog anses for at være af meget stor betydning i EU. De anses således for både at bidrage til ’beskæftigelsesegnheden’ (employability) og til kulturel forståelse imellem Europas folk. Dette afspejles f. eks. i arbejdet med nøglekompetencer, hvor kommunikativ kompetence i fremmedsprog og modersmål er et af emnerne.

Kommissionen vil derfor gerne undersøge europæernes sprogkompetencer, og udsendte derfor d.13. april 2007 meddelelsen [KOM\(2007\) 184 endelig ’Rammerne for den europæiske undersøgelse af sprogkundskaber’](#). Meddelelsen har ingen umiddelbar effekt, før Rådet har truffet en beslutning om undersøgelsen. Det nuværende oplæg skal altså snarere ses som et forslag end et endeligt projekt.

Formålet med undersøgelsen er at indsamle de nødvendige data til udviklingen af en europæisk sprogindikator. Planen er, pilotundersøgelserne skal foretages i foråret 2008, og at selve undersøgelsen skal foretages i 2009.

I meddelelsen opstiller Kommissionen rammerne for, hvordan undersøgelsen af europæernes sprogkundskaber bør se ud, og opfordrer Rådet til at inddrage disse rammer i sin beslutning. Formålet med undersøgelsen er at måle fremmedsprogkundskaber i hver medlemsstat. I første fase testes sprogfærdighederne *læseforståelse*, *høreforståelse*, *skriftlig fremstilling* og Kommissionen forestiller sig, at *mundtlig fremstilling* kan inddrages i næste generation af testen. Undersøgelsen retter sig mod elever i 9. klasse, eller alternativt i 1. gymnasieklasse, såfremt der ikke undervises i fremmedsprog på 9. klassetrin. I Danmark vil testen derfor blive gennemført i 9. klasse.

Undersøgelsen vil blive suppleret af en baggrundsundersøgelse blandt elever, lærere, skoleledere og regeringsmyndigheder om såkaldt 'kontekstuelle data', som skal muliggøre en analyse af faktorer, som kan have indflydelse på elevernes sprogkompetencer. Det kunne f. eks. være socioøkonomisk baggrund, sprogunderviserens uddannelse osv.

Undersøgelsen er problematisk, da den udelukkende tester *skriftlige* kompetencer, og dansk sprogundervisning lægger hovedvægten på de kommunikative kompetencer.

23maj/EL

Undervisningsministeriets statusrapport for Lissabonstrategien for uddannelse – Danmarks strategi for livslang læring.

"[Uddannelse og Erhvervsuddannelse 2010](#)" er et punkt under [den relancerede Lissabon-strategi](#) om vækst og beskæftigelse. Da uddannelse er medlemsstaternes suveræne ansvar, og Kommissionen derfor ikke har nogen lovgivningsmæssig kompetence, arbejdes der i "Uddannelse og Erhvervsuddannelse 2010" ud fra Den Åbne Koordinationsmetode. Den Åbne Koordinationsmetode indbefatter bl.a., at medlemsstaterne arbejder frem mod fælles fastsatte mål, såkaldte 'benchmarks', og at Kommissionen måler fremskridtene mod disse benchmarks ved hjælp af en række [indikatorer](#). I arbejdet med at måle fremskridtene, spiller de toårige statusrapporter en nøglerolle og Undervisningsministeriet har netop udfærdiget en rapport, som skal være det danske bidrag til 2008 rapporten.

Rapporten skal ses i sammenhæng med, at det i forbindelse med relanceringen af Lissabonstrategien i 2005 blev besluttet, at medlemslandene skal have større ejerskab af strategien ved selv at udfærdige bidrag til statusrapporterne. Sammen med Kommissionens egne statistikker, udgør de nationale rapporter nu grundlaget for de toårige statusrapporter. Undervisningsministeriets rapport er således et bidrag til den fælles toårige rapport fra Rådet og Kommissionen om fremskridtene i "Uddannelse og Erhvervsuddannelse 2010". I oplægget til rapporten spørger Kommissionen, i hvor høj grad medlemslandene har levet op til målene om at skabe en sammenhængende strategi for livslang læring.

DLI har modtaget udkastet til rapporten og har afgivet [høringssvar til Undervisningsministeriet](#). I høringssvaret konstaterer DLI, at meget store dele af rapporten er beskrivelser af politiske hensigtserklæringer og aftaler indgået i forbindelse med forhandlingerne i Globaliseringsrådet. Rapporten omtaler ligeledes mange lovforslag, som endnu ikke er (færdig)behandlet i Folketinget, og en række aftaler indgået fx i forbindelse med arbejdet i Globaliseringsrådet, af hvilke mange endnu ikke er realiseret. Rapporten ville efter DLI's opfattelse have vundet ved at have begrænset sig til at beskrive de reformer og initiativer, der reelt er gennemført, eller som står lige foran gennemførelse.

DLI konstaterer desuden, at mange af reformerne har resulteret i mere monitorering, mere kontrol og sammenlignelighed, men at dette i sig selv ikke fører til kvalitetsforbedringer.

Den samlede rapport fra Kommissionen og Rådet, inklusive alle landenes bidrag udkommer i 2008. Rapporten for 2006 kan findes [her](#).

23. maj/EL

BESKÆFTIGELSE

Modernisering af arbejdsretten i EU

Kommissionen udsendte d. 22. november grønbogen om en modernisering af arbejdsretten. Grønbogen søger at samle op på de udfordringer, der eksisterer arbejdsretligt i henhold til Lissabonstrategien. Siden Kommissionen udsendte grønbogen, har der i flere regi været stor diskussion om udformningen af grønbogen, da den på sigt kan få afgørende indflydelse på, hvordan arbejdsret og arbejdsmarkedet indrettes. Af væsentligste temaer, som grønbogen ønsker til diskussion, er bl.a. fleksibilitet, social sikring og deraf flexicurity. I forlængelse deraf kan grønbogens forslag få betydning for de nationale sociale strukturer såsom sygesikring, pension og arbejdsforhold. Af samme årsag har fagforeningerne haft stor bevågenhed på sagen.

EUpDate søger i denne artikel at give et overblik over nogle af de centrale dokumenter i forbindelse med debatten om grønbogen.. Dernæst følger en opsummering af debatten på nationalt niveau med en kort reference til Folketingets høring og, og på EU-niveau med en kort gennemgang af seneste møde i [EMPL](#) (Europaudvalgets udvalg om beskæftigelse og sociale anliggender).

Kronologi

- 22.11.2006: Kommissionen: [Grønbogen](#) om modernisering af arbejdsretten med henblik på tackling af det 21. århundredets udfordringer
- 19.12.2006: FTF's [høringssvar](#)
- 26.1.2007: LO's [høringssvar](#)
- 21.4.2007: [ETUC position](#) - vedtaget af ETUC's eksekutiv komite i Rom d. 20.-21. marts 2007.
- 14.3.2007: [Indlæg](#) ved Folketingets høring af professor dr. Fil. Jesper Due (KU).
- 14.3.2007: [Indlæg](#) ved Folketingets høring af Professor dr. Jur. Ruth Nielsen (CBS)
- 10.4.2007: Den danske regerings [høringssvar](#)
- 17.4.2007: Rapporteur Jacek Protasiewicz' [rapportudkast](#) til EMPL
- 14.5.2007: PSE²-gruppens rapportudkast til EMPL

Høring i Folketinget 14. marts 2007

Folketingets Europaudvalg og Arbejdsmarkedsudvalget arrangerede den 14. marts 2007 en høring om EU og arbejdsret (labour law). Denne høring tog udgangspunkt i ”*Grønbogen om modernisering af arbejdsretten med henblik på tackling af det 21. århundredes udfordringer*”, og blandt de inviterede eksperter var Ruth Nielsen, professor CBS, Jesper Due, professor KU, og Armindo Silva, fungerede direktør i Direktoratet for Arbejdsret i Europa-Kommissionen. Høringen havde til formål at belyse indholdet af grønbogen samt at diskutere, hvorledes arbejdsretten i EU kan og bør udformes.

Den danske regerings høringssvar

Den 10. april 2007 offentliggjorde regeringen sit høringssvar til grønbogen. Regeringen finder, at grønbogen udgør et godt udgangspunkt for en bred og nuanceret diskussion af, hvorledes fremtidige udfordringer på det europæiske samt nationale arbejdsmarked bør håndteres. Det kan bl.a. nævnes, at den danske regering finder det opløftende, at den sociale dialog gentagende gange bliver nævnt som en uundværlig del i udformningen og planlægningen af fremtidens arbejdsmarked.

Den danske regerings høringssvar til grønbogen er fornuftigt og i tråd med god arbejdsmarkedspolitik. Selvom den danske regering nogle gange forekommer inkonsistent i forhold

² Den socialistiske gruppe i europaparlamentet.

til, hvordan den forholder sig til arbejdsmarkedspolitik på henholdsvis nationalt og på europæisk niveau, kan man kun håbe, at regeringen vil stå ved sine 'fine' ord i det videre arbejde med arbejdsmarkedspolitik i EU.

Rapportudkast d.17. april 2007 ved 'rapporteur' Jacek Protasiewicz

I forbindelse med Parlamentets videre politiske arbejde med grønbogen udgav EMPL³ ved rapporteur Jacek Protasiewicz d.17. april 2007 et rapportudkast, der var på dagsordenen på EMPL mødet d. 8. maj 2007. Her blev rapportudkast stærkt kritiseret af parlamentarikerne, herunder af den danske MEP⁴ Ole Christensen (S), for at fokusere ensidigt på arbejdsgiversiden.

Det var tydeligt, at rapporteur Jacek Protasiewicz inden mødet var blevet varskoet om den stærke kritik, da han indledte mødet med at undskylde for rapportudkastet, der, efter hans egen mening, ikke var gennemarbejdet. Jacek Protasiewicz argumenterede i sit indlæg dog stadig for sine pointer herunder, at det væsentlige ikke er jobsikkerhed, men beskæftigelsessikkerhed. Ole Christensen, der er skyggeordfører for PSE⁵ i EMPL, argumenterede stærkt imod rapportudkastet og uddrog bl.a. af rapportudkastet, at løn- og arbejdsforhold skulle fungere på markedsvilkår. Endvidere bekendtgjorde Ole Christensen at PSE snarest ville udgive deres eget rapportudkast, da PSE netop mente, at Jacek Protasiewicz' rapportudkast ikke engang kan anvendes som udgangspunkt for diskussionen om modernisering af arbejdsretten.

Dagen før EMPL mødet d. 8. maj sendte den europæiske fagbevægelses paraplyorganisation ETUC et brev til de europæiske politiske grupper i Europa-Parlamentet, hvori ETUC opfordrer til at udarbejde et mere nuanceret og balanceret udkast til en rapport. ETUC finder Jacek Protasiewicz' rapportudkast for mangelfuldt, og finder at det er en simplificerende analyse af EU's arbejdsmarkedsproblemer. Herunder at rapportudkastet helt misvisende finder, at traditionel arbejdsmarkedspolitik forhindrer 'outsidere' i at komme ind på arbejdsmarkedet. ETUC konstaterer, at konsekvenserne af forslagene i rapportudkastet vil betyde, at jobsikkerheden mindskes.

Jobsikkerhed eller beskæftigelsessikkerhed?

Diskussionen om jobsikkerhed contra beskæftigelsessikkerhed afslører også hvor forskelligt EU's medlemslande har indrettet deres arbejdsmarkeder. I Danmark refererer vi ofte til beskæftigelsessikkerheden, da det i Danmark er relativt nemt at ansætte og afskedige folk. Det har den betydning, at sikkerheden ikke knytter sig til det enkelte job, men til dét at være beskæftiget og derigennem være indkomstsikret. Denne arbejdsmarkedsmodel kan kun opretholdes ved at staten, i perioden mellem jobs, sikrer en indkomst til den arbejdsløse. I andre EU lande, f.eks. Tyskland, har arbejdstageren en høj grad af sikkerhed i sit nuværende job, dvs. at det er svært at blive fyret. En yderligere komplikation i flere EU-lande er, at sygesikring og pension mv. er knyttet direkte til ansættelsen.

I forbindelse med grønbogen er fleksibilitet et meget centralt tema, og man referer gentagne gange til den danske arbejdsmarkedsmodel som et benchmark eller 'best practice' (se evt. [EUpdate 1 - 2007](#)). Det er klart, at hvis man ønsker at efterligne den danske flexicurity model i EU, kan det have vidtrækkende konsekvenser for de lande, hvor arbejdsmarkedet er indrettet med en høj grad af jobsikkerhed.

³ Europaudvalgets udvalg om beskæftigelse og sociale anliggender

⁴ Medlem af Europa Parlamentet

⁵ Den socialistiske gruppe i Europa-parlamentet, som alle de danske socialdemokratiske MEP'er er medlemmer af.

Tidshorisont for grønbogen

På nuværende tidspunkt er det stadig usikkert, hvordan grønbogen om modernisering af arbejdsretten kommer til at se ud. I forhold til den stærke kritik fra alle politiske grupper i EMPL, sker der helt sikkert ændringer til Jacek Protasewicz' rapportudkast. PSE, med Ole Christensen som skyggeordfører, har udarbejdet et rapportudkast, der formodentlig vil danne ramme for diskussionen på næste EMPL møde d. 5. juni 2007. På EMPL mødet d. 8. maj blev det pointeret, at Parlamentet kommer med deres udtalelse før sommerferien, og at Kommissionen i juni offentliggør sin position i henhold til grønbogen.

23. maj/LWT

Endelig vedtagelse – Aftale om at forhindre vold og chikane på arbejdspladsen

Parterne på det europæiske arbejdsmarked har underskrevet en aftale om at bekæmpe vold og chikane på arbejdspladserne. Aftalen lå klar i december, men er først nu blevet formelt godkendt af alle de fire organisationer, den europæiske fagbevægelse (EFS), de private arbejdsgivere (BUSINESSEUROPE), de offentlige arbejdsgiver (CEEP) og de små og mellemstore virksomheder (UEAPME).

ETUCE⁶ udtrykte efter underskrivelsen stor opbakning til aftalen; ”Selvom denne rammeaftale ikke fuldt ud imødekommer ETUCE's bekymringer om vold og chikane fra tredje part i uddannelsessektoren, støtter ETUCE rammeaftalen stærkt, særligt i forhold til at aftalen potentielt kan skabe fremskridt i lande, hvor vold og chikane på arbejdspladsen ikke er anerkendt som et tema for den nationale sociale dialog”. (fra [ETUCE nyhedsbrev](#)). (Se evt. også [Eupdate 2](#) for yderligere afklaring af ’vold fra tredje part’).

Kommissær Vladimir Spidla overværede underskrivelsen i den europæiske fagbevægelses hovedkvarter i Bruxelles, og betegnede vedtagelsen som et væsentligt skridt for den sociale dialog mellem parterne, og forsøgene på at skabe resultater for arbejdsgiverne og lønmodtagerne. Det er den tredje aftale, som parterne har indgået ”selvstændigt”. Den første gjaldt telearbejde, og den anden var aftalen om en indsats mod arbejdsrelateret stress.

Den endelige aftale; ”*Framework agreement on harassment and violence at work*” kan findes [her](#)

23. maj/LWT

'Action plan' for social dialog

Den 16.-17. april 2007 holdt ETUCE's styrelse møde. ETUCE's sekretariat havde op til mødet udarbejdet en handlingsplan der former det videre forløb med den sociale dialog i undervisningssektoren på europæisk niveau. Handlingsplanen blev vedtaget på mødet i ETUCE's styrelse, og sekretariatet modtog ros og opbakning til arbejdet. ETUCE har udarbejdet handlingsplanen i dokumentet: ”Sectorial Social Dialogue in Education”. (se ETUCE's hjemmeside for opbygningen af den sociale dialog for uddannelse [her](#))

Det overordnede mål med ETUCE's handlingsplan' er at etablere en sektorvis social dialog komite, hvor der sidder 2 medlemmer fra hvert EU-medlemsland – en arbejdsgiverrepræsentant og en

⁶ Den europæiske fagforening for undervisere, se evt. link [her](#)

arbejdstagerrepræsentant. Endvidere skal Kommissionen være repræsenteret, samt finansiere og agere sekretariatsfunktion for denne komite.

Problemet er, at arbejdsmarkedets parter i de central- og østeuropæiske EU-medlemslande (også kaldet CEE) er svage og svært identificerbare, og at det derfor er svært at inkludere dem i sådan et samarbejde. ETUCE søger derfor, gennem denne handlingsplan at bidrage til, at der i de nye EU-medlemslande skabes stærke og velfungerende arbejdsgiverorganisationer, der kan agere med- og modspiller i den sociale dialog. Dette er netop ønskværdigt, da tiltag mellem de sociale parter på europæisk niveau derved i højere grad kan implementeres i alle EU-landene.

Det er forventet at denne proces med at skabe en 'Sectorial Social Dialogue in Education' tager tid. Derfor ønsker ETUCE's sekretariatet at implementere deres handlingsplan med en tidsfrist til d. 31. juli 2008.

23. maj/LWT

EUpDate udsendes elektronisk til DLI's medlemmer
Redaktionen afsluttet den 23. maj 2007